

Nazwa projektu Ustawa o systemach sztucznej inteligencji	Data sporządzenia 23.06.2025 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Cyfryzacji	Źródło: Prawo UE
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Dariusz Standerski - Sekretarz Stanu w Ministerstwie Cyfryzacji	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji)
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pamela Krzyrkowska – Dyrektor Departamentu Badań i Innowacji pamela.krzyrkowska@cyfra.gov.pl ; sekretariat.dbi@cyfra.gov.pl	Nr w wykazie prac UC71

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy ma na celu wprowadzenie do krajowego porządku prawnego regulacji służących stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji), zwanego dalej „rozporządzeniem 2024/1869” albo „Aktem o sztucznej inteligencji”.

Celem rozporządzenia 2024/1689 jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego przez ustanowienie jednolitych ram prawnych, w szczególności w zakresie rozwoju, wprowadzania do obrotu, oddawania do użytku i wykorzystywania systemów sztucznej inteligencji (zwanymi dalej „systemami sztucznej inteligencji”) w Unii Europejskiej, zgodnie z wartościami UE, w celu promowania upowszechniania zorientowanej na człowieka i godnej zaufania sztucznej inteligencji przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym demokracji, praworządności, ochrony środowiska, ochrony przed szkodliwymi skutkami systemów sztucznej inteligencji, a także wspierania innowacji.

Organem właściwym do przygotowania nowej regulacji prawnej w zakresie zapewnienia skutecznego stosowania Aktu o sztucznej inteligencji jest minister właściwy do spraw informatyzacji. Podjęte działania legislacyjne zgodnie z zasadami prawa Unii Europejskiej będą opierały się na założeniu, że ustawa będzie zawierała przepisy, które zostały przez prawodawcę unijnego wprost przekazane do uregulowania w prawie krajowym oraz takich, w których rozporządzenie 2024/1689 pozostawiło pewną swobodę regulacyjną państwom członkowskim.

Na podstawie przepisów rozporządzenia 2024/1689 państwa członkowskie obowiązane są m.in. do:

- 1) wskazania właściwych organów krajowych, tj.:
 - organu lub organów nadzoru rynku,
 - organu notyfikującego odpowiedzialnego za opracowanie i stosowanie procedur koniecznych do oceny, wyznaczania i notyfikowania jednostek oceniających zgodność systemów sztucznej inteligencji, jak również za ich monitorowanie;
- 2) przyjęcia przepisów umożliwiających nakładanie administracyjnych kar finansowych za naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689;
- 3) określenia procedury umożliwiającej egzekwowanie zakazu stosowania systemów spełniających kryteria zakazanych praktyk sztucznej inteligencji, w tym umożliwienie złożenia skargi do właściwych organów krajowych na naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689.

W projekcie ustawy wprowadzono również zapisy dotyczące piaskownic regulacyjnych, czyli przestrzeni do testowania nowych technologii. Zakres i profil jej udostępniania ma pozostać otwarty dla innowatorów.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Przeprowadzona analiza powyższego problemu wykazała, że optymalnym rozwiązaniem jest opracowanie i uchwalenie aktu prawnego o randze ustawy, a alternatywne sposoby rozwiązania problemu nie znajdują uzasadnienia. Dodatkowo, szeroki zakres koniecznych do wdrożenia rozwiązań, brak uregulowania do tej pory kwestii wykorzystania systemów sztucznej inteligencji w krajowych przepisach oraz względy przejrzystości regulacji dotyczącej nowego zagadnienia prawnego, jakim jest sztuczna inteligencja, przemawiają za wdrożeniem przepisów rozporządzenia 2024/1689 w odrębnej ustawie.

Proponowana ustawa wprowadzi do polskiego prawa związane z wejściem w życie przepisów rozporządzenia 2024/1689 obowiązki, których realizacja jest wymagana w okresie przed 2 sierpnia 2025, tj. wejściem w życie części jego przepisów (rozdział I, II, III sekcja 4, V, VII, XII). W szczególności, przedmiotem projektowanej ustawy są kwestie dotyczące: krajowego organu nadzoru; postępowania przed tym organem; postępowania kontrolnego; organu notyfikującego; certyfikacji; sądowej ochrony praw przysługujących obywatelom oraz wszczynania postępowań i nakładania administracyjnych kar finansowych za naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689; możliwości zawarcia układ w sprawie warunków nadzwyczajnego złagodzenia sankcji; zgłaszania poważnych incydentów oraz środków wspierania innowacyjności. Projektowana ustawa ma na celu umożliwienie stosowania ww. przepisów rozporządzenia 2024/1689 bezpośrednio, w zgodzie z przepisami polskiego prawa.

Przepisy rozporządzenia 2024/1689 nie wskazują na obowiązek powołania nowego urzędu jednak niezbędne jest zapewnienie właściwego funkcjonowania organu nadzoru.

Projektu ustawy nie stosuje się do:

- 1) osób fizycznych w zakresie obowiązków podmiotów stosujących, o których mowa w art. 26 i art. 27 rozporządzenia 2024/1689, jeżeli stosują one system sztucznej inteligencji wyłącznie dla celów osobistych i nie pozostających w związku z:
 - a) działalnością, o której mowa w art. 2 ust. 1 i 2 z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych),
 - b) działalnością gospodarczą, o której mowa w art. 3 w zw. z art. 4 ust. 1-2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców,
 - c) działalnością nieewidencjonowaną, o której mowa w art. 5 ust. 1-4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców,
 - d) działalnością, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców,
 - e) działalnością rolniczą, o której mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego;
- 2) organów publicznych, o których mowa w art. 2 ust. 4 rozporządzenia 2024/1689;
- 3) spraw związanych z realizacją zadań ustawowych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, w tym pozostających w bezpośrednim związku z tymi sprawami działaniami podejmowanymi w celu zidentyfikowania i ścigania sprawcy przestępstwa w zakresie, w jakim dotyczą one bezpieczeństwa wewnętrznego państwa oraz jego porządku konstytucyjnego, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, o ile zadania, o których mowa w tym punkcie nie dotyczą obszarów, o których mowa w art. 6 oraz załączniku III rozporządzenia 2024/1689;
- 4) spraw związanych z realizacją zadań ustawowych Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, o których mowa w art. 5-6 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, działaniach podejmowanych w celu zidentyfikowania i ścigania sprawcy przestępstwa;
- 5) badań podstawowych, aplikacyjnych oraz prac rozwojowych, o których mowa w art. 4 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie, który nie obejmuje testów w warunkach rzeczywistych, o których mowa w art. 3 pkt 57 rozporządzenia 2024/1689, jak również wprowadzenia systemów sztucznej inteligencji do obrotu lub oddania do użytku dla celów innych niż te, o których mowa w tym punkcie;
- 6) systemów wprowadzonych do użytku wyłącznie dla celów, o których mowa w pkt 5, przed wejściem w życie rozporządzenia 2024/1689;
- 7) systemów, o których mowa w art. 2 ust. 3 i 12 rozporządzenia 2024/1689.

Do istotnych zadań komisji chociaż wykraczających poza ramy rozporządzenia 2024/1689 należy także:

- 1) wydawanie przez opinii indywidualnych oraz wyjaśnień w zakresie stosowania przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy krajowej wdrażającej ten akt. Projektodawca, dostrzegając wysokie skomplikowanie regulacji w obszarze sztucznej inteligencji, a także potencjalne trudności interpretacyjne, zdecydował się wprowadzić mechanizmy wspierające podmioty zobowiązane do stosowania tych przepisów. Celem tych przepisów jest zapewnienie transparentności, przewidywalności oraz spójności stosowania prawa zarówno na poziomie jednostkowym, jak i systemowym;
- 2) wyrażanie opinii w zakresie koncepcji rozwiązań i projektów dokumentów rządowych, w tym projektów aktów prawnych w zakresie sztucznej inteligencji a także udział w ich opracowywaniu.

1. Właściwe organy krajowe

Organ nadzoru rynku oraz punkt kontaktowy

Przepisy rozporządzenia 2024/1689 zobowiązują państwa członkowskie do powołania lub wskazania organu nadzoru rynku.

W związku z brakiem istnienia w Polsce organu lub instytucji publicznej spełniających wszystkie wymogi określone w rozporządzeniu 2024/1689 przewiduje się powołanie nowego organu nadzoru rynku dla systemów sztucznej inteligencji, którym będzie Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji, dalej zwana „Komisją”. W wyniku dokonanych analiz (prawnych, ekonomicznych i technologicznych), konsultacji z przedstawicielami sektora sztucznej inteligencji oraz spotkań roboczych z przedstawicielami organów publicznych ustalono, że powołanie nowego organu właściwego we wszystkich sprawach regulowanych przepisami rozporządzenia z wyłączeniem obszarów, w których rozporządzenie wyraźnie wskazuje inne organy właściwe, jest to rozwiązanie optymalne.

Powołanie nowego organu kolegialnego ds. nadzoru w zakresie systemów sztucznej inteligencji pozwoli na spełnienie wymogów rozporządzenia 2024/1689 dotyczących niezależności organu nadzoru, a jednocześnie pozwoli na sprawną koordynację działań między instytucjami kluczowymi w zakresie nadzoru nad sektorem technologii cyfrowych, w tym sztucznej inteligencji. Mechanizmem wzmacniającym współpracę między nowym organem, a istniejącymi podmiotami publicznymi jest kolegialna konstrukcja Komisji, której członkami byłiby przedstawiciele innych organów publicznych kluczowych dla osiągnięcia całościowego nadzoru nad rozwojem i działaniem systemów sztucznej inteligencji. Jako organ kolegialny Komisja pozwoli zapewnić wysoki poziom konsolidacji i koordynacji nadzoru w zakresie systemów sztucznej inteligencji bez generowania niepotrzebnych, nadmiernych kosztów (praca członków – przedstawicieli innych instytucji publicznych nie wymaga dodatkowego finansowania).

Okolicznością przemawiającą za racjonalnością wskazanego modelu jest również mała liczba specjalistów z ww. obszarów, co w przypadku Polski powodowałoby ryzyko niespełnienia wymagań aktu o sztucznej inteligencji oraz prowadziło do szkodliwej konkurencji między organami i rywalizacji o wąskie grono pracowników - ekspertów. W aktualnym stanie prawnym brak istniejącego organu o niezbędnych kompetencjach, co w połączeniu z wyrażonym w rozporządzeniu 2024/1689 obowiązkiem spełnienia wymagań, o których mowa w art. 70 ust. 3 (tj. zagwarantowania odpowiedniej liczby specjalistów w zakresie dogłębnej znajomości kwestii z zakresu technologii sztucznej inteligencji, danych i metod przetwarzania danych, ochrony danych osobowych, cyberbezpieczeństwa, praw podstawowych, ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa oraz wiedzy na temat obowiązujących norm i wymogów prawnych), prowadzi do wniosku, że utworzenie nowego organu jest pod względem finansowym mniej kosztowne niż rozwiązanie alternatywne, zakładające nałożenie takiego obowiązku na wszystkie organy właściwe z osobna.

Pracami Komisji będzie kierował Przewodniczący powoływany przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej za zgodą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, spośród osób, które posiadają obywatelstwo polskie, korzystają z pełni praw publicznych, cieszą się nieposzlakowaną opinią i które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, które jednocześnie posiadają wykształcenie wyższe i tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub równorzędny oraz co najmniej trzyletni staż pracy na stanowiskach kierowniczych w podmiotach wykonujących działalność w obszarach cyfryzacji, doświadczenie zawodowe uzyskane w trakcie pracy w takich podmiotach lub pracy naukowej, a także wyróżniają się wiedzą i posiadają znaczący dorobek w zakresie sztucznej inteligencji. Wybór Przewodniczącego Komisji przez Sejm za zgodą Senatu zapewni niezależność i demokratyczną legitymację. Niezależność Przewodniczącego dodatkowo gwarantować będzie wąski katalog przypadków umożliwiających jego odwołanie przed końcem kadencji.

W skład Komisji będą także wchodzić dwaj Zastępcy Przewodniczącego oraz członkowie – przedstawiciele organów i urzędów właściwych ze względu na przedmiot regulacji. Proponuje się, aby członkami Komisji byli przedstawiciele instytucji kluczowych dla rozwoju rynku technologii sztucznej inteligencji, w tym:

- 1) Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 2) Komisji Nadzoru Finansowego;
- 3) Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji;
- 4) Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej;

Komisja będzie działać w modelu kolegialnym, co zapewni większą rzetelność decyzji, a skargi będą rozpatrywane przez Przewodniczącego dla większej efektywności.

Dodatkowo, Przewodniczący Komisji może zaprosić do udziału w posiedzeniu Komisji, wyłącznie z głosem doradczym:

- 1) upoważnionego przedstawiciela podmiotu publicznego, w zakresie, w jakim posiedzenie dotyczy spraw będących we właściwości tego podmiotu;
- 2) osoby posiadające wiedzę specjalistyczną w zakresie spraw będących przedmiotem posiedzenia.

Przepisy uregulują również obowiązki i uprawnienia członków komisji, a także sposób wykonywania zadań.

Efektom wejścia proponowanych przepisów dotyczących nowego organu będzie utworzenie organu posiadającego kompetencje do współpracy na poziomie administracyjnym oraz eksperckim z organami na poziomie instytucji Unii Europejskiej oraz innych państw członkowskich. Umożliwi to nie tylko budowę potencjału eksperckiego w sektorze publicznym, ale także w przyszłości wspieranie rozwoju konkurencyjności europejskiej gospodarki przez współpracę w zakresie tworzenia, regulowania i współdziałania w ramach piaskownic regulacyjnych, których celem będzie zapewnienie

atrakcyjnych dla przedsiębiorców oraz bezpiecznych dla obywateli, konsumentów i środowiska warunków testowania innowacyjnych zastosowań technologii sztucznej inteligencji.

W celu umożliwienia realizacji zadań organu nadzoru rynku wynikających z rozporządzenia 2024/1689 konieczne jest również utworzenie Biura Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji z siedzibą w Warszawie.

Zgodnie z rozporządzeniem 2024/1689 właściwy krajowy organ nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji ma być organem niezależnym oraz wykonywać swoje uprawnienia w sposób bezstronny i wolny od uprzedzeń. Biorąc to pod uwagę, zaproponowano, aby obsługujące organ Biuro Komisji, również charakteryzował się niezależnością.

Biuro Komisji, którego zadaniem będzie zapewnienie obsługi Komisji i Przewodniczącego Komisji, będzie prowadzić gospodarkę finansową na zasadach określonych dla jednostek budżetowych. Minister właściwy do spraw informatyzacji, po zasięgnięciu opinii Komisji nada mu, w drodze zarządzenia, statut. Do pracowników Biura zastosowanie znajdą przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej oraz ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy. Uregulowane zostaną także kwestie dotyczące organizacji pracy pracowników biura, takie jak wydawanie legitymacji upoważniających do udziału w czynnościach kontrolnych.

Zadania nowego organu będą obejmowały w szczególności:

- 1) sprawowanie nadzoru nad rynkiem systemów sztucznej inteligencji jako organ nadzoru rynku w rozumieniu art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689;
- 2) realizację zadań pojedynczego punktu kontaktowego w rozumieniu art. 70 ust. 2 rozporządzenia 2024/1689;
- 3) współpracę z Komisją Nadzoru Finansowego, Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz innymi organami w zakresie realizacji zadań określonych rozporządzeniem 2024/1689;
- 4) współpracę z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej oraz państw członkowskich;
- 5) podejmowanie działań mających na celu wspieranie oraz monitorowanie rozwoju, innowacyjności i konkurencyjności w obszarze badań i stosowania systemów sztucznej inteligencji;
- 6) podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom w zakresie bezpieczeństwa systemów sztucznej inteligencji, w tym przyjmowanie zgłoszeń poważnych incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji;
- 7) udział w opracowywaniu i opiniowaniu projektów aktów prawnych w zakresie sztucznej inteligencji;
- 8) opracowywanie i wydawanie publikacji, realizacja programów edukacyjnych popularyzujących wiedzę o sztucznej inteligencji oraz prowadzenie działań informacyjnych;
- 9) monitorowanie i upowszechnianie orzecznictwa w sprawach z zakresu nadzoru nad sztuczną inteligencją;
- 10) podejmowanie działań mających na celu utworzenie piaskownic regulacyjnych oraz zarządzanie nimi;
- 11) wydawanie opinii indywidualnych oraz wyjaśnień.

Do istotnych zadań komisji chociaż wykraczających poza ramy rozporządzenia 2024/1689 należy także:

- 1) wydawanie przez opinii indywidualnych oraz wyjaśnień w zakresie stosowania przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy krajowej wdrażającej ten akt. Projektodawca, dostrzegając wysokie skomplikowanie regulacji w obszarze sztucznej inteligencji, a także potencjalne trudności interpretacyjne, zdecydował się wprowadzić mechanizmy wspierające podmioty zobowiązane do stosowania tych przepisów. Celem tych przepisów jest zapewnienie transparentności, przewidywalności oraz spójności stosowania prawa zarówno na poziomie jednostkowym, jak i systemowym;
- 2) wyrażanie opinii w zakresie koncepcji rozwiązań i projektów dokumentów rządowych, w tym projektów aktów prawnych w zakresie sztucznej inteligencji a także udział w ich opracowywaniu.

Powołanie nowego organu umożliwi również docelowo, na mocy kolejnych działań legislacyjnych, pełnienie innych, przewidzianych w rozporządzeniu 2024/1689 funkcji. Jako organ nadzoru rynku Komisja będzie mogła docelowo rozpatrywać wnioski dotyczące zezwolenia na wprowadzenie do obrotu lub oddanie do użytku systemów sztucznej inteligencji uznanych za systemy wysokiego ryzyka (art. 6 i art. 7 rozporządzenia 2024/1689), będzie przyjmowała zgłoszenia dotyczące poważnych incydentów, rozpatrywała skargi składane przez osoby poddane działaniom systemów sztucznej inteligencji oraz współpracowała z instytucjami publicznymi, w tym organami nadzoru rynku, w postępowaniach związanych z wykorzystaniem takich systemów. Przepisy ustawy uregulują także tryb postępowania przed Komisją w sprawach znajdujących się w zakresie jej właściwości takich jak: sprawy o naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689, sprawy z zakresu nadzoru nad przyznaniem oznakowania CE oraz kontrola deklaracji zgodności systemów sztucznej inteligencji.

Projekt zakłada również stworzenie mechanizmów dla skoordynowanej współpracy między organami publicznymi (ministrem właściwym do spraw informatyzacji a Komisją, w tym podmiotami, których upoważnieni przedstawiciele występują w roli jej członków). Jako organ opiniodawczo-doradczy Komisji zostanie powołana również Społeczna Rada do

spraw Sztucznej Inteligencji, której członkowie będą wybierani przez Komisję spośród kandydatów zgłaszanych przez m. in. Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, izby gospodarcze, związki zawodowe oraz fundacje i stowarzyszenia. Do zadań Rady będzie należeć wydawanie opinii i stanowisk w zakresie przekazanym przez Komisję oraz z własnej inicjatywy, a także przekazywanie wniosków w sprawie wszczęcia postępowania o naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689 i ustawy. Udział w pracach Rady nie będzie wiązał się z wynagrodzeniem dla jej członków. Powołanie organu opiniodawczo-doradczego organu nadzoru nie zostało objęte przepisami rozporządzenia 2024/1689.

Przepisy projektu ustawy zakładają także działania z zakresu wspierania rozwoju sektora sztucznej inteligencji. Wśród tych działań wymienić należy m.in. tworzenie piaskownic regulacyjnych, prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych, jak również wykorzystywanie i przekazywanie informacji o kluczowych dla zaawansowanych technicznie projektów oraz dostępnych dla innowatorów centrach oferujących moce obliczeniowe.

W celu realizacji obowiązków nadzorczych, Komisja będzie uprawniona do prowadzenia kontroli działalności podmiotów obowiązanych do przestrzegania przepisów rozporządzenia 2024/1689, której celem będzie ustalenie zgodności działalności podmiotów z przepisami rozporządzenia oraz ustawy. Komisja będzie przeprowadzała kontrolę zgodnie z zatwierdzonymi planami kontroli, na podstawie uzyskanych informacji lub w ramach monitorowania przestrzegania stosowania rozporządzenia 2024/1689. Kontrola będzie prowadzona, z wyjątkiem określonych w ustawie przypadków, w trybie zdalnym, z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość.

Kontrola może zostać przeprowadzona przez upoważnionego pracownika Biura Komisji, co do zasady po uprzednim powiadomieniu podmiotu kontrolowanego. W projekcie uregulowane zostały również kwestie dotyczące sposobu prowadzenia kontroli, a także uprawnień i obowiązków kontrolujących i podmiotów kontrolowanych.

Komisja prowadzić będzie postępowanie w sprawie naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689 lub ustawy. Postępowania będzie wszczynane z urzędu, na wniosek Przewodniczącego, zastępcy, członka Komisji lub Społecznej Rady ds. Sztucznej Inteligencji, lub na podstawie skargi. W ramach prowadzonego postępowania organ nadzoru będzie mógł przeprowadzać postępowanie dowodowe.

W projekcie ustawy przewidziano rozwiązania, które mają na celu ułatwić stronie, wobec której toczy się postępowanie, jak najszybsze zakończenie stanu naruszenia przepisów i wdrożenie adekwatnych środków naprawczych, a także ubiegania się o złagodzenie sankcji. W przypadku uzasadnionego podejrzenia naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689 lub ustawy, Przewodniczący Komisji może wydać w drodze postanowienia ostrzeżenie, w którym wskazuje działania, które strona powinna podjąć w celu przywrócenia stanu zgodnego z prawem. W toku postępowania Komisja może także, na wniosek strony, wydać postanowienie o możliwości zawarcia układu w sprawie warunków nadzwyczajnego złagodzenia sankcji. W przypadku zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności łagodzących, w tym usunięcia przez stronę wszelkich skutków naruszenia objętego postępowaniem, układ może nawet przewidywać odstąpienie od nałożenia sankcji. Zarówno instytucja ostrzeżenia jak i instytucja układu nie wynikają wprost z rozporządzenia 2024/1689 chociaż wchodzi one regulacje dotyczące zasad postępowania przed organem nadzoru rynku.

Stwierdzenie przez Komisję naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689 następuje w formie decyzji zawierającej środki nakazujące usunięcie skutków naruszenia.

Uregulowania wymaga także tryb postępowania w sytuacji stwierdzenia przez właściwy organ, że system sztucznej inteligencji stwarza ryzyko, o którym mowa w art. 79 rozporządzenia 2024/1689, stwarza bezpośrednie ryzyko zagrożenia dla życia, zdrowia, bezpieczeństwa lub ochrony praw podstawowych osób fizycznych. W takim wypadku Komisja obowiązana będzie wszcząć postępowanie z urzędu. W przypadku stwierdzenia, że będący przedmiotem kontroli system sztucznej inteligencji nie jest zgodny z przepisami rozporządzenia 2024/1689, organ wyda decyzję o nakazie podjęcia działań naprawczych lub wycofania systemu z rynku lub z użytku. Przedmiotowa zmiana nie wynika bezpośrednio z konieczności dostosowania przepisów krajowych do stosowania rozporządzenia 2024/1689.

Organ notyfikujący

Uregulowania wymaga również tryb i zasady notyfikacji, o której mowa w art. 28 rozporządzenia 2024/1689. Proponuje się wskazanie ministra właściwego do spraw informatyzacji jako organu właściwego w zakresie notyfikacji jednostek oceniających zgodność oraz jako organu notyfikującego. Notyfikacja jednostek oceniających zgodność następować będzie na jej wniosek i na zasadach określonych w art. 29 oraz art. 30 rozporządzenia 2024/1689 oraz w ustawie z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku. Dla spójności z przepisami oraz praktyką rynkową sprawy związane z akredytacją, o których mowa w art. 28 ust. 2 rozporządzenia 2024/1689 r. powierzone zostaną Polskiemu Centrum Akredytacji, do którego zadań należeć będzie:

- 1) uczestniczenie, we współpracy z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, w pracach na rzecz wspólnego opracowania przez organy notyfikujące państw członkowskich Unii Europejskiej procedur koniecznych do oceny, wyznaczania i notyfikowania jednostek oceniających zgodność;
- 2) opracowanie szczegółowego programu akredytacji jednostek oceniających zgodność oraz dokonywanie aktualizacji tego programu;
- 3) przekazywanie ministrowi właściwemu do spraw do spraw informatyzacji informacji o wnioskach jednostek oceniających zgodność o akredytację do celów notyfikacji w obszarze rozporządzenia 2024/1689, udzielonych akredytacjach w tym obszarze, zmianach zakresu akredytacji oraz zawieszonych albo cofniętych akredytacjach.

2. Skargi i zgłaszanie poważnych incydentów

W celu zapewnienia właściwego stosowania przepisów rozporządzenia 2024/1689 projekt ustawy umożliwia złożenie skargi na naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689. Organem właściwym w tym zakresie będzie Komisja. Projektowane przepisy przesądzą, że postępowanie skargowe zakończone będzie wydaniem decyzji. Proponuje się, aby na decyzję właściwego organu krajowego przysługiwało odwołanie do właściwego sądu, którym ze względu na potrzebę specjalizacji oraz wysokich wymagań co do znajomości spraw z zakresu technologii cyfrowych oraz nadzoru rynku będzie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Wzorując się na postępowaniu prowadzonym przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, zakłada się, że postępowanie przed Komisją będzie jednoinstancyjne. W przypadku wydanej przez Komisję decyzji nie będzie możliwości odwołania w ramach procedury administracyjnej. Wyłączona jest możliwość uchylecia czy zmiany takiej decyzji przez organ administracyjny wyższego stopnia. Jednak podmiot będący stroną postępowania przed Komisją, będzie miał możliwość zwrócenia się na drogę sądową, poprzez złożenie odwołania od decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Należy wskazać, że przewidziany przez projektodawcę wyjątek od zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, jest rozwiązaniem optymalnym dla zapewnienia wolności i praw osób. Jest to rozwiązanie adekwatne i konieczne dla osiągnięcia celu, jakim jest skuteczna i udzielona we właściwym czasie ochrona praw podstawowych chronionych na mocy Karty Praw Podstawowych. Do praw, które są narażone na niepożądane działanie sztucznej inteligencji należą m.in. prawo do godności człowieka, poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego, ochrona danych osobowych, wolność wypowiedzi i informacji, wolność zgromadzania się i stowarzyszania się oraz prawo do niedyskryminacji, prawo do edukacji, ochrona konsumentów, prawa pracownicze, prawa osób z niepełnosprawnościami, równość płci, prawa własności intelektualnej. Biorąc pod uwagę powyższe zagrożenia społeczne, szybka i skuteczna ochrona ww. praw pozostaje w odpowiedniej proporcji do ograniczenia, jakim jest pozbawienie prawa do ponownego rozpatrzenia sprawy przez właściwy organ.

Projekt ustawy uwzględnia również tryb zgłaszania poważnych incydentów. Dostawca systemu sztucznej inteligencji będzie miał obowiązek zgłoszenia do Komisji poważnego incydentu w rozumieniu art. 3 pkt 49 rozporządzenia 2024/1689. Przepisy określają treść zgłoszenia i tryb jego przekazania organowi.

3. Środki wspierające innowacyjność

W projekcie ustawy określono ramy tworzenia tzw. piaskownic regulacyjnych w rozumieniu art. 3 pkt 55 rozporządzenia 2024/1689. Przewodniczący Komisji ma kompetencje do udzielenia w drodze decyzji dostępu do piaskownicy regulacyjnej podmiotom wybranym w drodze konkursu. Mikro, mali i średni przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców będą mogli uczestniczyć w piaskownicy regulacyjnej nieodpłatnie.

Celem tych regulacji będzie:

- ułatwienie testowania systemów AI poprzez ograniczenie nadmiernej regulacji i uproszczenie procesu zgłaszania.
- zmniejszenie barier administracyjnych w rozwoju sztucznej inteligencji w Polsce.
- stworzenie warunków do samoregulacji rynku, przy jednoczesnym zapewnieniu nadzoru nad kluczowymi kwestiami bezpieczeństwa i etyki.

Komisja będzie mogła prowadzić kontrolę w podmiotach uczestniczących w piaskownicy regulacyjnej w zakresie przestrzegania warunków zakwalifikowania do uczestnictwa w piaskownicy regulacyjnej. Przedmiotowa zmiana nie wynika bezpośrednio z konieczności dostosowania przepisów krajowych do stosowania rozporządzenia 2024/1689, lecz ma na celu uprawnienie organu do sprawdzenia czy podmioty przestrzegają warunki.

W ramach innych środków wspierania innowacyjności, zgodnie z projektem ustawy, minister właściwy do spraw informatyzacji może podejmować działania takie jak:

- 1) udzielanie pomocy finansowej w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz finansowanie lub współfinansowanie programów i projektów w tym zakresie ze środków pochodzących z budżetu państwa w formie dotacji, jak również budżetu Unii Europejskiej, zapewniających wsparcie w ramach polityki spójności, środków pochodzących z bezzwrotnej pomocy zagranicznej oraz środków pochodzących z innych programów w zakresie mu powierzonym do realizacji na podstawie ustawy, właściwych umów lub porozumień;

2) inicjowanie, wspieranie i realizowanie programów obejmujących finansowanie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz działań przygotowujących do wdrożenia wyników badań naukowych lub prac rozwojowych na podstawie ustawy, właściwych umów i porozumień.

4. Administracyjne kary pieniężne

Uregulowania w przepisach polskiego prawa wymagają także kwestie możliwości nakładania przez organ nadzoru kar administracyjnych, w tym administracyjnych kar pieniężnych. Nie ma możliwości osiągnięcia powyższych celów projektu środkami pozalegislacyjnymi, w związku z czym rekomendowane jest, aby administracyjne kary pieniężne podlegały egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym. Proponuje się, aby Komisja nakładała kary pieniężne w drodze decyzji, w przypadkach, wysokości i na warunkach określonych w rozdziale XII rozporządzenia 2024/1689. Zgodnie z art. 99 rozporządzenia 2024/1689 kara za nieprzestrzeganie zakazu praktyk w zakresie AI, o których mowa w art. 5, wynosi do 35 000 000 euro lub, jeśli sprawcą jest przedsiębiorca lub osoba prawna, 7 % jego całkowitego rocznego światowego obrotu z poprzedniego roku obrotowego, w zależności od tego, która z tych kwot jest wyższa. Z kolei nieprzestrzeganie któregośkolwiek z przepisów dotyczących operatorów lub jednostek notyfikowanych, innych niż przepisy ustanowione w art. 5 (art. 99 ust. 4 lit. a-g rozporządzenia 2024/1689) podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości do 15 000 000 EUR lub – jeżeli sprawcą naruszenia jest przedsiębiorstwo – w wysokości do 3 % jego całkowitego rocznego światowego obrotu z poprzedniego roku obrotowego, w zależności od tego, która z tych kwot jest wyższa. Dostarczanie nieprawidłowych, niekompletnych lub wprowadzających w błąd informacji jednostkom notyfikowanym lub właściwym organom krajowym w odpowiedzi na ich wniosek podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości do 7 500 000 EUR lub – jeżeli sprawcą naruszenia jest przedsiębiorstwo – w wysokości do 1 % jego całkowitego rocznego światowego obrotu z poprzedniego roku obrotowego, w zależności od tego, która z tych kwot jest wyższa. W przypadku, gdy odpowiedzialny za naruszenie jest mikro-, mały lub średni przedsiębiorca rozporządzenie 2024/1689 wskazuje, że nałożona kara powinna mieć wymiar mniejszy niż w przypadku innych typów podmiotów.

Postępowanie w sprawie wydania decyzji w sprawie nałożenia kar będzie jednoinstancyjne. Od decyzji w sprawie nałożenia kar wydanych przez właściwy organ przysługiwać ma natomiast odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów za pośrednictwem Komisji. Jeśli Komisja uzna odwołanie za słuszne, może - nie przekazując akt sądowi - uchylić albo zmienić swoją decyzję w całości lub w części.

Dodatkowo, projekt zakłada możliwość uzyskania przez stronę zmniejszenia wysokości nałożonej kary administracyjnej. Oprócz wcześniej wspomnianego środka zawarcia układu w sprawie warunków nadzwyczajnego złagodzenia sankcji, w przepisach przewidziano kompetencję Komisji do zmniejszenia, w drodze decyzji, administracyjnej, wysokości kary pieniężnej, jeżeli ukarany podmiot wykonał w okresie 3 miesięcy od doręczenia decyzji w sprawie kary rekomendacje zawarte w ostrzeżeniu wydanym przez Przewodniczącego Komisji, a naruszenie nie doprowadziło do śmierci lub uszczerbku na zdrowiu człowieka.

W projekcie zawarto także przepisy dotyczące sankcji karnych za określone czyny związane z udaremnianiem lub utrudnianiem prowadzenia kontroli, czynności w postępowaniu w przypadku stwierdzenia naruszenia związanego ze stwarzaniem przez system AI ryzyka oraz niedostarczeniem lub dostarczeniem niedostatecznych danych niezbędnych do określenia podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej.

Z uwagi na charakter regulacji w projekcie ustawy zostaną zawarte również niezbędne zmiany przepisów obowiązujących ustaw.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rozporządzenie 2024/1689 jest aktem prawnym bezpośrednio obowiązującym, będzie więc miało bezpośrednie zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. Najważniejszym celem unijnych przepisów jest to, aby systemy sztucznej inteligencji stosowane w UE były bezpieczne, przejrzyste, identyfikowalne, niedyskryminujące i przyjazne dla środowiska. W konsekwencji wszystkie państwa członkowskie UE będą stosowały przepisy ww. rozporządzenia, a prace nad wdrożeniem obecnie toczą się we wszystkich krajach.

Ze względu na innowacyjny charakter technologii sztucznej inteligencji oraz harmonogram wejścia w życie rozporządzenia 2024/1689 – pierwszej na świecie regulacji kompleksowo adresującej wyzwania związane z rozwojem sztucznej inteligencji - większość państw członkowskich UE jeszcze nie przyjęła regulacji prawnych wdrażających jego przepisy. W przypadku większości państw członkowskich prace są dopiero na etapie przygotowawczym.

Do tej pory dwa państwa członkowskie UE, Finlandia i Luksemburg, opublikowały projekty aktów prawnych wdrażających do krajowych przepisów rozwiązania w zakresie nadzoru z rozporządzenia 2024/1689. W fińskiej propozycji przepisów (Hallituksen esitys laiksi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta, nr projektu TEM050:00/2024) rolę organów nadzoru rynku rozdzielono pomiędzy już istniejące organy, które sprawują nadzór nad poszczególnymi sektorami gospodarki i życia publicznego. Analogicznie, kilku organom przyznano funkcję organów notyfikujących. Jako pojedynczy punkt kontaktowy wyznaczona została Agencja Transportu i Komunikacji (Traficom). W zakresie środków nadzoru rynku projekt ustawy odsyła do rozdziału 3 ustawy o nadzorze rynku (Laki eräiden tuotteiden

markkinavalvonnasta, 16.12.2016/1137). W projekcie przewidziano również powstanie nowego organu działającego przy Traficom, który nakłada sankcję za naruszenia określonych przepisów ustawy, jeżeli przekracza ona 300 000 EUR.

W luksemburskim projekcie ustawy zadania w zakresie nadzoru rynku oraz notyfikacji na gruncie rozporządzenia 2024/1689 również zostały rozdzielone między kilka organów. Jako pojedynczy punkt kontaktowy wyznaczono organ ochrony danych osobowych.

Ponadto, w kilku państwach członkowskich wprowadzono w ostatnim czasie różnorodne rozwiązania prawne i organizacyjne w zakresie zapewnienia nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji.

Hiszpania

W Hiszpanii przyjęto rozwiązanie oparte na powołaniu nowego organu nadzoru rynku nad systemami sztucznej inteligencji. W 2023 r. powołano tam Agencję Nadzoru nad Sztuczną Inteligencją (Agencia Española de Supervisión de la Inteligencia Artificial). Działania Agencji mają służyć m.in. następującym celom: nadzór nad wdrażaniem, użytkowaniem lub wprowadzaniem do obrotu systemów sztucznej inteligencji, a w szczególności takich, które mogą stwarzać znaczne ryzyko dla zdrowia, bezpieczeństwa oraz praw podstawowych; współpracy i koordynacji między innymi organami krajowymi; promocji środowisk testowych systemów sztucznej inteligencji; podnoszeniu świadomości, rozpowszechnianiu szkoleń związanych z odpowiedzialnym wykorzystaniem sztucznej inteligencji. Agencja Nadzoru nad Sztuczną Inteligencją podlega Ministerstwu Gospodarki i Transformacji Cyfrowej. Nowy organ z siedzibą w La Corunii został wyposażony w budżet na rozpoczęcie działalności w wysokości ok. 21 mln. Euro (2023).

W przyjętej 15 maja 2024 r. strategii AI (2024 Artificial Intelligence Strategy) Agencja Nadzoru nad Sztuczną Inteligencją została wskazana jako główny organ odpowiedzialny za wdrożenie i nadzór nad egzekwowaniem rozporządzenia 2024/1689.

Ponadto, 8 listopada 2023 r. na mocy królewskiego dekretu nr 817/2023 w Hiszpanii powołano piaskownicę regulacyjną, której celem jest stworzenie środowiska testowego dla systemów wysokiego ryzyka. Według aktualnych informacji, w styczniu 2025 r. trwał pierwszy nabór wniosków.

Austria

W Austrii w styczniu 2024 r. weszło życie prawo (zmiany w Telekommunikationsgesetz), na mocy którego ustanowiono Biuro Obsługi ds. sztucznej inteligencji (KI-Servicestelle) przy austriackim urzędzie ds. telekomunikacji (RTR). Biuro ma służyć jako punkt kontaktowy i centrum informacji dla ogółu społeczeństwa na temat sztucznej inteligencji oraz wspierać wdrażanie rozporządzenia 2024/1689. Na swojej stronie internetowej Biuro publikuje informacje na temat rozporządzenia oraz inicjatyw w zakresie sztucznej inteligencji podejmowanych w Austrii.

W lutym 2024 r. powołano Radę Doradczą ds. sztucznej inteligencji (KI-Beirat), której rolą ma być doradzanie rządowi federalnemu i Biuru Obsługi ds. sztucznej inteligencji we wdrażaniu rozporządzenia 2024/1689.

W listopadzie 2024 r. w Austrii przedstawiono także Plan wdrożenia na 2024 r. dla strategii rządu federalnego dla AI (Strategie der Bundesregierung für Künstliche Intelligenz - Umsetzungsplan 2024). Federalny Urząd Kanclerski Austrii, Wydział VII – Cyfryzacja i E-administracja (Bundeskanzleramt, Sektion VII – Digitalisierung und E-Government) został w nim wyznaczony jako odpowiedzialny za przygotowanie wdrożenia rozporządzenia 2024/1689 do porządku krajowego.

Prace nad przyjęciem rozwiązań regulacyjnych dotyczących sztucznej inteligencji trwają również w krajach OECD. Poniżej opisano przykłady dwóch z nich, w których już przyjęto akty prawne w tym zakresie lub trwają nad nimi prace.

Korea Południowa

26 grudnia 2024 r. w Korei Południowej przyjęto Podstawowy Akt o AI (AI Basic Act, South Korean AI Act). Wejdzie on w życie w styczniu 2025 r.

Celem aktu jest ochrona praw i godności człowieka oraz poprawa jakości życia i wzmocnienie konkurencyjności Korei Południowej poprzez stworzenie ram niezbędnych do prawidłowego rozwoju sztucznej inteligencji. Stanowi on usankcjonowanie prawne dla powołania Narodowego Komitetu ds. AI (National AI Committee), które miało miejsce we wrześniu 2024 r. Zadaniem Komitetu jest m. in. rozpatrywanie i podejmowanie decyzji w sprawie głównych polityk promowania sztucznej inteligencji oraz tworzenie podstaw zaufania do AI. Akt uprawnia także Ministra ds. Nauki i ICT do utworzenia Ośrodka ds. Polityki AI, którego zadaniem będzie opracowywanie polityk w zakresie sztucznej inteligencji oraz ustalanie i upowszechnianie norm międzynarodowych.

Na gruncie aktu, operatorzy systemów AI, które zostały w nim zdefiniowane jako wysokiego wpływu (high-impact) i generatywne, podlegają obowiązkowi w zakresie transparentności i bezpieczeństwa. Rząd może także wspierać dobrowolną weryfikację bezpieczeństwa i niezawodności systemów AI wykorzystywanych przez sektor prywatny oraz oceny ich wpływu.

Ponadto, ministrowi ds. Nauki i ICT została przyznana kompetencja do uchwalania i ogłaszania zasad etycznych dla AI w

zakresie bezpieczeństwa, niezawodności, dostępności oraz wpływu na życie i dobrobyt ludzi. Minister ds. Nauki i ICT może także, w przypadku, gdy poweźmie informację, że naruszone zostały przepisy aktu, prowadzić postępowania wyjaśniające oraz zarządzić podjęcie środków w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków.

Kanada

Kanada jako jeden z pierwszych krajów OECD, w 2016 r. przyjęła regulacje adresujące część problematyki objętej zakresem Rozporządzenia 2024/1689. Dyrektywa w zakresie automatycznego podejmowania decyzji (Directive on automated decision making) to akt prawny w randze ustawy, w którym wprowadzone zostały mechanizmy oparte na ryzyku mające zapewnić przejrzystość, rozliczalność, legalność i uczciwość zautomatyzowanych decyzji mających wpływ na Kanadyjczyków. Dyrektywie towarzyszy załącznik – Algorytmiczna ocena wpływu (Algorithmic Impact Assessment) – wzór formularza, który obowiązkowo należy wypełnić w przypadku wdrożenia systemu sztucznej inteligencji w instytucjach federalnej służby publicznej. Dla zapewnienia spójności między systemem nadzoru oraz wspierania badań i innowacji, w 2019 r. utworzono instytucję - Radę Doradczą ds. Sztucznej Inteligencji (Advisory Council on AI), której zadaniem jest doradzanie rządowi Kanady w budowaniu przewag konkurencyjnych w nauce, technologii, a także światowym przywództwie w dziedzinie sztucznej inteligencji, identyfikowaniu możliwości stworzenia wzrostu gospodarczego oraz zapewnianiu, że postępy w zakresie sztucznej inteligencji odzwierciedlają wartości określone w kanadyjskim prawie.

Kontynuując ten kierunek, Kanada w 2022 r. ogłosiła dokument pn. Karta Praw Cyfrowych (Karta Praw Cyfrowych), która zawiera propozycje działań prawnych i administracyjnych kompleksowo odnoszących się do zagrożeń dla praw obywateli i konsumentów związanych z rozwojem technologii cyfrowych. W 2022 r. rząd Kanady zaprezentował wpisujące się w ten program projekty trzech aktów prawnych pod wspólną nazwą Bill C-27. Jednym z nich jest Akt o sztucznej inteligencji i danych (Artificial Intelligence and Data Act), projekt ustawy, który zawiera m.in. propozycję powołania nowego organu ds. sztucznej inteligencji i ochrony danych (AI and Data Commissioner), przepisy karne za stosowanie systemów sztucznej inteligencji uznanych za szczególnie groźne, a także (oparty na metodologii Algorithmic Impact Assessment) zestaw przepisów proceduralnych określających obowiązki podmiotów wprowadzających na rynek oraz stosujących systemy sztucznej inteligencji. Projekt dotychczas nie został uchwalony i pozostaje w fazie prac legislacyjnych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Obywatele	W końcu 1 kwartału 2025 r. ludność Polski liczyła 37437 tys. osób	Dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego, 2025 r. https://ssgk.stat.gov.pl/Ludnosc.html	Umożliwienie złożenia skargi do właściwych organów na naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689.
Urząd Ochrony Danych Osobowych	1	Informacja powszechnie dostępna	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych będzie współpracował z Komisją w zakresie nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji w zakresie określonym przepisami rozporządzenia 2024/1689.
Krajowa jednostka akredytująca Polskie Centrum Akredytacji (PCA)	1	Informacja powszechnie dostępna	Realizacja zadań związanych z akredytacją, o których mowa w art. 28 ust. 2 rozporządzenia 2024/1689.
Przedsiębiorcy, w tym w szczególności przedsiębiorcy stosujący w działalności narzędzia sztucznej inteligencji	ok. 5 202 000 (ogólna liczba przedsiębiorstw); wg szacunków (PIE, 2024) 6,6% polskich przedsiębiorstw (ogólna liczba przedsiębiorstw w gospodarce narodowej: 5,2 mln) deklaruje korzystanie z narzędzi sztucznej inteligencji, co przekłada się na szacunkową liczbę 330 tys. firm korzystających z tej technologii.	Główny Urząd Statystyczny, 2024 r. Polski Instytut Ekonomiczny, 2024 r.	Obowiązek spełnienia wymogów w postaci przestrzegania zakazów określonych w rozporządzeniu 2024/1689 dla poszczególnych typów podmiotów wykorzystujących narzędzia sztucznej inteligencji. Obowiązek zgłaszania Komisji poważnych incydentów zaistniałych z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji. Możliwość udziału w piaskownicach regulacyjnych w celu realizacji projektu mającego na celu przyczynienie

			się do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 57 ust. 9 rozporządzenia 2024/1689.
Przedsiębiorcy sektora sztucznej inteligencji	ok 1/3 firm ICT deklaruje, że w ich głównych produktach rozwiązania sztucznej inteligencji odgrywają kluczową rolę; zważywszy, że w 2022 wg GUS r. było zarejestrowanych 2712 firm prowadzących działalność w zakresie IT w 2022 r. (wg klasyfikacji PKD), daje to szacunkową liczbę ok. 900 firm sektora sztucznej inteligencji w Polsce.	Główny Urząd Statystyczny, 2023 r. Fundacja Start Up Poland, 2024 r. Raport „Polskie Startupy, 2023 r.	Realizacja obowiązków wynikających z wprowadzenia listy zakazanych praktyk sztucznej inteligencji (zakaz wprowadzania do obrotu lub na rynek) oraz ograniczeń, które będą wynikać ze stosowania niektórych takich systemów w ramach dozwolonego użytku (obszary obronności, bezpieczeństwa narodowego oraz badań i nauki). Obowiązek zgłaszania Komisji poważnych incydentów zaistniałych z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji. Możliwość udziału w piaskownicach regulacyjnych w celu realizacji projektu mającego na celu przyczynienie się do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 57 ust. 9 Rozporządzenia 2024/1689.
Sąd okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	1	Informacja powszechnie dostępna	Rozpatrywanie spraw w ramach drogi odwoławczej od decyzji Komisji. Szkolenia merytoryczne kadry sądu. Zwiększenie zapotrzebowania na biegłych sądowych z zakresu systemów sztucznej inteligencji.
Sąd apelacyjny w Warszawie, sądy okręgowe i rejonowe	Stan na 30.06.2024 r.: - 11 sądów apelacyjnych, 47 sądów okręgowych i 319 sądów rejonowych	Informacja ogólnodostępna	Wzrost liczby spraw trafiających do sądów, wynikający z wdrożenia ustawy.
Sądy powszechne – pion karny oraz jednostki prokuratury	318 sądów powszechnych w pionie karnym oraz 357 jednostek prokuratury w pionie karnym	Informacja ogólnodostępna	Wzrost liczby spraw, w których prowadzone lub nadzorowane będą postępowania karne w zakresie czynów karalnych określonych w ustawie.
Sądownictwo wojskowe	12	Informacja ogólnodostępna	Odziaływanie z zakresu prac Komisji. Szkolenia merytoryczne kadry sądu. Zwiększenie zapotrzebowania na biegłych sądowych z zakresu systemów sztucznej inteligencji.
Organy administracji publicznej: 1) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów; 2) Komisja Nadzoru Finansowego;	4	Dane własne	Udział w pracach Komisji jako jej członek

3) Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji; 4) Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej			
Jednostki samorządu terytorialnego	16 województw, 314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu, 2479 gmin (w tym 302 gminy miejskie, 718 gmin miejsko-wiejskich i 1459 gmin wiejskich).	Główny Urząd Statystyczny / Statystyka regionalna / Jednostki terytorialne / Podział administracyjny Polski	Obowiązek spełnienia wymogów rozporządzenia 2024/1689 związanych z przestrzeganiem zakazu wprowadzania do użytku i używania systemów zakazanych.
Minister właściwy do spraw informatyzacji	1	Informacje powszechnie dostępne	Nadzór nad działalnością Biura Komisji Pełnienie funkcji organu notyfikującego, w tym: - współpraca z Polskim Centrum Akredytacji; - kontakty z organami notyfikującymi z innych państw oraz Komisją Europejską Określenie w drodze rozporządzenia wysokość opłaty oraz limit łącznej liczby użytkowników oraz innych podmiotów, na które mogą jednocześnie oddziaływać projekty piaskownicy regulacyjnej Wykonywanie zadań z art. 95 rozporządzenia 2024/1689 poprzez wydawanie rekomendacji w zakresie najlepszych praktyk Udzielanie pomocy finansowej jednostkom podległym i nadzorowanym lub finansowanie w zakresie nadań naukowych i prac rozwojowych na podstawie art. 84.
Policja		Informacja powszechnie dostępna	Udzielanie pomocy Komisji w przeprowadzaniu kontroli

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Ministerstwo Cyfryzacji zmierzając do zapewnienia skutecznego stosowania rozporządzenia 2024/1689 podjęło szeroko zakrojone i transparentne prekonsultacje (od 2 kwietnia 2024 r. do 23 kwietnia 2024 r.) ze wszystkimi zainteresowanymi tą tematyką.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny” zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt ustawy w ramach konsultacji publicznych został przesłany w szczególności do następujących podmiotów:

- 1) Krajowa Izba Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji,
- 2) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji,
- 3) Polska Izba Komunikacji Elektronicznej,
- 4) Krajowa Izba Gospodarczej,
- 5) Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej,
- 6) Polska Izba Radiodfuzji Cyfrowej,
- 7) Polska Izba Handlu,

- 8) Izba Gospodarki Elektronicznej,
- 9) Krajowa Izba Gospodarki Cyfrowej,
- 10) Fundacja Bezpieczna Cyberprzestrzeń,
- 11) Polskie Towarzystwo Informatyczne,
- 12) Fundacja Nowoczesna Polska,
- 13) Fundacja Panoptykon,
- 14) Internet Society Poland,
- 15) Stowarzyszenie Inżynierów Telekomunikacji,
- 16) Fundacja Stefana Batorego,
- 17) Związek Pracodawców Mediów Publicznych,
- 18) Związek Pracodawców Mediów Elektronicznych Mediakom,
- 19) Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska,
- 20) Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza,
- 21) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 22) Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji,
- 23) Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług,
- 24) Polskie Stowarzyszenie Marketingu SMB,
- 25) Fundacja Moje Państwo,
- 26) Amerykańska Izba Handlowa w Polsce,
- 27) Federacja Konsumentów,
- 28) Związek Cyfrowa Polska,
- 29) Stowarzyszenie Praktyków Ochrony Danych Osobowych,
- 30) Sektorowa Rada ds. Kompetencji - Telekomunikacja i Cyberbezpieczeństwo,
- 31) Stowarzyszenie Producentów i Dystrybutorów Oprogramowania Rozrywkowego,
- 32) Federacja Przedsiębiorców Polskich,
- 33) Fundacja Open Allies,
- 34) Fundacja Instrat,
- 35) Fundacja Startup Poland,
- 36) Wikimedia Europe,
- 37) Fundacja Forum Konsumentów,
- 38) Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców Repropol,
- 39) Stowarzyszenie Sygnał,
- 40) Izba Wydawców Prasy,
- 41) Stowarzyszenie Autorów ZAiKS (ZAiKS),
- 42) Związek Autorów i Producentów Audiowizualnych (ZAPA),
- 43) Związek Polskich Autorów i Kompozytorów ZAKR,
- 44) Stowarzyszenie Kreatywna Polska (SKP),
- 45) Sieć Badawcza Łukasiewicz – PORT,
- 46) Stowarzyszenie Nowoczesnej Edukacji Prawnej,
- 47) CEE Digital Democracy Watch,
- 48) Fundacja AILAWTECH,
- 49) Sieć Obywatelska Watchdog Polska,
- 50) Sektorowa Rada ds. Kompetencji - Telekomunikacja i Cyberbezpieczeństwo,
- 51) Polska Rada Biznesu,
- 52) Biblioteka Narodowa,
- 53) Brytyjsko-Polska Izba Handlowa,
- 54) Centrum Cyfrowe,
- 55) Francusko-Polska Izba Przemysłowo Handlowa,
- 56) INFARMA - Związek Pracodawców Innowacyjnych Firm Farmaceutycznych,
- 57) Niemiecko-Polska Izba Przemysłowo-Handlowa,
- 58) Polska Akademia Nauk,
- 59) Polska Cyfrowa,
- 60) Związek Banków Polskich,
- 61) Centrum Edukacji i Obywatelskich Inicjatyw Społecznych,
- 62) Kongres Polskiego Biznesu,
- 63) Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług,
- 64) Naczelna Organizacja Techniczna,
- 65) Krajowa Izba Radców Prawnych,
- 66) Naczelna Rada Adwokacka,
- 67) Polski Funduszu Rozwoju S.A.
- 68) Bank Gospodarstwa Krajowego S.A.

- 69) Związek Rzemiosła Polskiego,
70) Polskie Towarzystwo Gospodarcze.

Projekt ustawy został skierowany do opiniowania do następujących podmiotów:

- 1) Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej,
- 2) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
- 3) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- 4) Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji,
- 5) Komisja Nadzoru Finansowego,
- 6) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców,
- 7) Rzecznik Praw Obywatelskich,
- 8) Rzecznik Praw Dziecka,
- 9) Polskie Centrum Akredytacji,
- 10) Polski Komitet Normalizacyjny,
- 11) Rzecznik Praw Pacjenta,
- 12) Rzecznik Finansowy,
- 13) Prezes Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych,
- 14) Główny Inspektor Pracy,
- 15) Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej,
- 16) Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- 17) Prezes Prokuraturii Generalnej RP,
- 18) Dyrektor Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
- 19) Dyrektor Instytutu Łączności – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie,
- 20) Krajowa Rada Sądownictwa,
- 21) Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- 22) Dyrektor Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
- 23) Dyrektor Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu,
- 24) Prezes Polskiego Funduszu Rozwoju,
- 25) Dyrektor Narodowego Centrum Nauki,
- 26) Przewodniczący Zarządu Głównego Forum Związków Zawodowych,
- 27) Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 28) Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- 29) Prezydent Konfederacji Lewiatan,
- 30) Prezydent Pracodawców RP,
- 31) Prezes Związku Pracodawców Business Centre Club,
- 32) Prezes Związku Przedsiębiorców i Pracodawców,
- 33) Prezes Związku Rzemiosła Polskiego,
- 34) Przewodniczący Federacji Przedsiębiorców Polskich,
- 35) Prezes Polskiego Towarzystwa Gospodarczego,
- 36) Federacja Związków Zawodowych Pracowników Telekomunikacji,
- 37) Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji,
- 38) Stowarzyszenie Eksporterów Polskich,
- 39) Stowarzyszenie Konsumentów Polskich,
- 40) Związek Polskich Pracodawców Handlu i Usług,
- 41) Związek Firm Doradztwa Finansowego,
- 42) Związek Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska,
- 43) Przewodniczący Forum Związków Zawodowych,
- 44) Ogólnopolski Związek Zawodowy „Inicjatywa Pracownicza,
- 45) Przewodnicząca Rady Dialogu Społecznego,
- 46) Przewodniczący Rady Działalności Pożytku Publicznego.

W ramach I etapu konsultacji publicznych, uzgodnień oraz opiniowania projekt został udostępniony 16 października 2024 r. Termin na zgłaszanie uwag wynosił 30 dni. W ramach II etapu konsultacji publicznych, uzgodnień oraz opiniowania projekt został udostępniony 10 lutego 2025 r. Termin na zgłaszanie uwag wynosił 14 dni.

W ramach opiniowania projekt ustawy został także przekazany Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 (2025)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)

[illegible]

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Utworzenie nowego urzędu:</p> <p>Skutki finansowe niniejszej ustawy związane z utworzeniem nowego organu i urzędu go obsługującego zostały wyliczone przy założeniu, że powstanie nowy organ krajowy pełniący funkcję organu nadzoru i jednocześnie punkt kontaktowy oraz że będzie obsługiwany przez urząd zatrudniający docelowo osoby na maksymalnie 100 etatach. Szacowana liczba etatów wynika z potrzeby zabezpieczenia realizacji zadań tego podmiotu określonych w rozporządzeniu 2024/1689. Środki na wynagrodzenia i funkcjonowanie urzędu będą uruchamiane adekwatnie do upływu czasu i faktycznego zatrudnienia w roku 2025 i odpowiednio w każdym następnym roku do daty uzyskania pełnej funkcjonalności. Szacunkowo przyjęto założenie, że w roku 2025 zatrudnienie wyniesie do 20 etatów, w roku 2026 do 50 etatów, a w roku 2027 i następnych do 100 etatów nie wliczając w to Przewodniczącego Komisji oraz dwóch zastępców Przewodniczego Komisji. Wydatki bieżące obejmują także koszty realizacji zadań Komisji.</p>
--	--

Koszty w roku 2025 wynoszą 8 000 000,00 zł i obejmują:

a) wydatki jednorazowe:

- zakup 30 laptopów z dodatkowymi monitorami oraz stacjami dokującymi i akcesoriami dla nowo zatrudnionych pracowników - 250 000,00 zł,
- zakup mebli i wyposażenia - 450 000,00 zł,

b) wydatki związane z wynajęciem powierzchni biurowej wraz z kaucją miesięczną – 770 000,00 zł,

c) wydatki na wynagrodzenie wraz z Przewodniczącym Komisji i jego dwóch zastępców – 420 000,00 zł,

d) wydatki na wynagrodzenia dla 20 etatów – 1 800 000,00 zł,

e) pochodne planistyczne od wynagrodzeń (18,69%) - 415 000 zł,

f) Pracownicze Plany Kapitałowe - 31 000,00 zł,

g) wydatki bieżące – 3 864 000,00 zł.

Koszty w roku 2026 wynoszą 20 250 000,00 zł i obejmują:

a) wydatki jednorazowe:

- zakup 85 laptopów z dodatkowymi monitorami oraz stacjami dokującymi, akcesoriami i systemami informatycznymi - 700 000 ,00 zł,

- zakup mebli i wyposażenia - 550 000,00 zł,

b) wydatki związane z wynajęciem powierzchni biurowej – 1 320 000,00 zł,

c) wydatki na wynagrodzenie Przewodniczącego Komisji i jego dwóch zastępców, z wynagrodzeniem dodatkowym – 910 000,00 zł,

d) wydatki na wynagrodzenia dla 50 etatów – 9 000 000,00 zł,

e) pochodne planistyczne od wynagrodzeń (18,69%) - 1 993 000,00 zł,

f) Pracownicze Plany Kapitałowe - 150 000,00 zł,

g) wydatki bieżące - 5 627 000,00 zł,

Koszty roczne w latach 2027 i kolejnych wynoszą 31 100 000,00 zł i obejmują:

a) wydatki na odnowienie zasobów majątkowych – 300 000,00 zł,

b) wydatki związane z wynajęciem powierzchni biurowej – 1 320 000,00 zł,

c) wydatki na wynagrodzenie i dodatkową nagrodę roczną Przewodniczącego Komisji i jego zastępców – 910 000,00 zł,

d) wydatki na wynagrodzenia i dodatkową nagrodę roczną dla 100 etatów – 19 500 000,00 zł,

e) pochodne planistyczne od wynagrodzeń (18,69%) – 3 815 000,00 zł

f) Pracownicze Plany Kapitałowe – 286 000,00 zł,

g) wydatki bieżące - 4 969 000,00 zł.

Wysokość wynagrodzenia dla Przewodniczącego i Zastępców Przewodniczącego Komisji zostanie określona w rozporządzeniu zgodnie z delegacją ustawową zawartą w art. 31 ust. 3 projektu ustawy i będzie określona na podstawie kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym. Zakłada się, że 2025 r. miesięczne wynagrodzenie brutto Przewodniczącego Komisji wynosić będzie 30 000,00 zł, jego zastępców – 20 000,00 zł, a średnie miesięczne wynagrodzenie pracownika – 15 000,00 zł.

Koszty związane z PPK zostały obliczone zgodnie z założeniem, że z programu skorzysta do 70% pracowników Biura Komisji, natomiast składka pracodawcy będzie wynosiła 2%.

Nie jest przewidziane wynagrodzenie dla członków Komisji poza przewodniczącym i wiceprzewodniczącymi. Założenia budżetu nowej instytucji oparte jest na porównaniu kosztów działalności obecnie istniejących organów pełniących funkcje nadzorcze i regulacyjne w odniesieniu do sektora cyfrowego, w szczególności ochrony danych osobowych, cyberbezpieczeństwa oraz nadzoru nad algorytmami cyfrowymi.

Liczba etatów w Biurze Komisji wynika z realnego zapotrzebowania związanego z zadaniami realizowanymi przez Komisję tj. m.in. nadzór nad systemami sztucznej inteligencji w zakresie określonym w rozporządzeniu 2024/1689; realizację zadań pojedynczego punktu kontaktowego w rozumieniu art. 70 ust. 2 rozporządzenia 2024/1689; współpraca z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej oraz państw członkowskich; działania monitorujące, komunikacyjne i edukacyjne wspierające rozwój sektora sztucznej inteligencji w Polsce; docelowo, również sprawowanie nadzoru nad ustanowieniem i działaniem piaskownic regulacyjnych, które mają pozwolić na testowanie innowacyjnych systemów sztucznej inteligencji w bezpiecznych,

kontrolowanych warunkach. Przyjęte w OSR stawki wynagrodzeń odpowiadają rynkowym wynagrodzeniom specjalistów w obszarze sztucznej inteligencji.

Organ nadzorczy, aby mógł w jak najlepszy sposób realizować swoje zadania będzie musiał dysponować pracownikami – ekspertami z wiedzą z zakresu nowych technologii. Z uwagi na nowatorski obszar, dynamikę rozwoju rynku sztucznej inteligencji czy powstawanie nowych obszarów jej wykorzystania należy uwzględnić dużą konkurencyjność pozyskania specjalistów nie tylko o wąskiej specjalizacji ale posiadający umiejętności: identyfikowania i rozwiązywania szerokiego spectrum pojawiających się problemów w rozwoju i wykorzystaniu sztucznej inteligencji, kreatywnego rozwiązywania problemów w szybko rozwijającej się rzeczywistości informatycznej, łączenia wiedzy programistycznej z umiejętnością analizy danych przy wykorzystaniu ciągle zmieniających się nowoczesnych technologii, komunikacji, ponadprzeciętnej kreatywności, a także szerokiej wiedzy z wielu dziedzin prawa czy wyjątkowo biegłej znajomości języka obcego, w tym angielskiego. Zapotrzebowanie na takich ekspertów stale rośnie, szczególnie po stronie biznesu, który jest w stanie oferować konkurencyjne wynagrodzenia względem publicznych jednostek. Biorąc pod uwagę zgłaszane na rynku trudności z rekrutacją i utrzymaniem wykwalifikowanych pracowników z zakresu IT, nowych technologii, cyberbezpieczeństwa, konieczne jest umożliwienie zatrudniania i wynagradzania pracowników na podstawie przepisów Kodeksu pracy.

Na obecnym etapie nie jest możliwa analiza pracochłonności nowych zadań Biura Komisji. Nie wydaje się w chwili obecnej przedstawienie zakresu zadań na poszczególnych stanowiskach. Nawet mając na względzie zakres zadań organu określony w projekcie ustawy i rozporządzeniu 2024/1968. Ze względu na obszar oddziaływania projektu ewentualne określenie kompetencji, roli w procesie jest trudne na tym etapie ze względu na brak materiału porównawczego/urzędu na wzór.

Inne koszty są oszacowane na podstawie rynkowych wartości dla wynajmu powierzchni biurowych, wyposażenia, szkoleń.

Wejście w życie projektowanej ustawy związane jest z rozszerzeniem działalności akredytacyjnej o obszar wskazany w ustawie, a tym samym, z koniecznością zwiększenia zatrudnienia w Polskim Centrum Akredytacji w wymiarze dwóch etatów od 2025 r. Osoby zatrudnione odpowiedzialne będą za prace nad przygotowaniem programu akredytacji, organizację prowadzenia procesu akredytacji podmiotów ubiegających się o uprawnienie do certyfikacji w ramach programów certyfikacji AI.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku Polskie Centrum Akredytacji prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, a koszty działalności, w tym wynagrodzenia pracowników, są pokrywane z przychodów PCA. PCA nie otrzymuje środków z budżetu państwa. Zatrudnienie dodatkowych osób wymagało będzie uwzględnienia w planie finansowym i zwiększenia wydatków w funduszu osobowym o 0,3 mln w 2025 r. i o 0,6 mln. zł. rocznie od 2025 r. Środki te przeznaczone będą na sfinansowanie dodatkowych dwóch etatów oraz na wynagrodzenia dla osób, które otrzymają dodatkowe zadania w projektowanym zakresie. W związku z planowaną zmianą poziomu zatrudnienia w roku 2025 dokonana zostanie zmiana w planie finansowym w trakcie realizacji budżetu na ten rok.

Zwiększenie to musi być utrzymane w kolejnych latach, zwiększane o wskaźnik wzrostu płac i będzie sfinansowane w ramach samodzielnej gospodarki finansowej PCA. Do oszacowania wydatków wzięto pod uwagę średnie wynagrodzenie jakiego oczekują kandydaci do pracy z ostatniego okresu z uwzględnieniem kosztów pracodawcy.

Podkreślenia wymaga fakt, że projektowana ustawa wprowadza wymaganie akredytacji w nowym obszarze. Należy zatem oczekiwać konieczności przeprowadzenia ocen akredytacyjnych dla nowych lub rozszerzania zakresu akredytacji dla już istniejących jednostek oceniających zgodność, co ogólnie przełoży się na zwiększenie zadań zatrudnionych pracowników przy realizacji zmian w funkcjonujących już akredytacjach, a tym samym będzie wiązać się z koniecznością zwiększenia poziomu wynagrodzenia tych pracowników.

Należy również mieć na uwadze, że zakres projektowanej ustawy odnosi się do bardzo nowoczesnego sektora gospodarki. Sektora, w którym płace są na bardzo wysokim poziomie.

Osoby, które będą wykonywały te zadania muszą mieć bardzo wysokie kompetencje - znajomość wymagań i warunków akredytacji, znajomość i rozumienie zagadnień związanych z certyfikacją oraz

wiedzę z zakresu projektowanej regulacji prawnej. Oczekiwane kompetencje, z racji udziału w procesie akredytacji muszą być na wyższym poziomie niż przeciętny poziom kompetencji w tym zakresie na rynku. Ostateczna struktura rozdysponowania ww. zwiększenia w funduszu osobowym oraz poziom tego rozdysponowania zależy od kompetencji zatrudnionych osób i zakresu dodatkowych zadań przydzielonych już zatrudnionym osobom.

Wejście w życie projektowanej ustawy związane jest także z rozszerzeniem działalności Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o obszar wskazany w ustawie, a tym samym, z koniecznością zwiększenia zatrudnienia i wyposażenia oraz koniecznością zapewnienia szkoleń.

Koszty SOKiK w 2025 roku wynoszą 6 717 715, 00 zł i obejmują:

I Koszty osobowe – 5 787 715,00 zł

1.6 nowych etatów sędziowskich – 2 229 120, 00 zł (rocznie koszt 1 etatu sędziego sądu okręgowego to kwota 743 040,00 zł);

2. 22 nowych etatów asystenckich, tak by każdy sędzia mógł korzystać z dwóch przydzielonych asystentów – 2 889 865,00 zł (roczny koszt 1 etatu asystenckiego to kwota 262 715,00 zł);

3. 6 nowych etatów urzędników, tak by każdy sędzia miał zapewnioną obsługę referatu – rocznie 668 730,00 zł (roczny koszt 1 etatu urzędniczego to kwota 222 910,00 zł).

II Koszty szkoleniowe – 800 000,00 zł

Niezbędne specjalizacyjne szkolenia z zakresu nowych technologii oraz AI Act dla sędziów i asystentów (42 osoby) SOKiK - 800 000,00 zł.

Szkolenia prowadzone będą przez prawników i specjalistów IT;

Zakres szkoleń:

zagadnienia z zakresu prawa i technologii;

przepisy oraz orzecznictwo, w szczególności unijne z zakresu nowych technologii oraz wykorzystania AI.

III Koszty doposażenia stanowisk pracy i wyposażenia związanego z nowym rodzajem spraw – 130 000,00 zł.

1.Doposażenie stanowisk pracy orzeczników – tablety, dodatkowe monitory – to koszt 80 000,00 zł;

2.Niezbędne skanery dokumentowe – to koszt ok. 50 000,00 zł;

Koszty SOKiK w roku 2026 i kolejnych wynoszą 12 505 430, 00 zł i obejmują:

I Koszty osobowe – 11 575 430,00 zł

1. 6 nowych etatów sędziowskich (obecnie jest 8 etatów sędziowskich) - rocznie to koszt 4 458 240,00 zł (rocznie koszt 1 etatu sędziego sądu okręgowego to kwota 743 040,00 zł);

2. 22 nowych etatów asystenckich (obecnie jest 6 etatów asystenckich), tak by każdy sędzia mógł korzystać z dwóch przydzielonych asystentów – rocznie 5 779 730,00 zł (roczny koszt 1 etatu asystenckiego to kwota 262 715,00 zł);

3. 6 nowych etatów urzędników, tak by każdy sędzia miał zapewnioną obsługę referatu – rocznie 1 337 460,00 zł (roczny koszt 1 etatu urzędniczego to kwota 222 910,00 zł).

II Koszty szkoleniowe – 800 000,00 zł

Niezbędne specjalizacyjne szkolenia z zakresu nowych technologii oraz AI Act dla sędziów i asystentów (42 osoby) SOKiK: **800 000,00 zł.**

Szkolenia prowadzone będą przez prawników i specjalistów IT;

	<p>Zakres szkoleń:</p> <p>zagadnienia z zakresu prawa i technologii;</p> <p>przepisy oraz orzecznictwo, w szczególności unijne z zakresu nowych technologii oraz wykorzystania AI.</p> <p>III Koszty doposażenia stanowisk pracy i wyposażenia związanego z nowym rodzajem spraw – 130 000,00 zł</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Doposażenie stanowisk pracy orzeczników – tablety, dodatkowe monitory – to koszt 80 000,00 zł; 2. Niezbędne skanery dokumentowe – to koszt ok. 50 000,00 zł; <p>Koszty jednorazowe w 2026 roku</p> <p>Wykazane powyżej koszty nie obejmują budowy systemu teleinformatycznego oraz rozbudowy niezbędnej infrastruktury serwerowej (ok. 10 mln zł).</p> <p>Ustalenie szacunkowej czasochłonności nowych zadań nowych pracowników SOKiK czy PCA nie jest możliwe w oparciu o obecny stan wiedzy.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	1,80	7,52	15,04	15,04	15,04	15,04	144,68
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p>Zmiana polegająca na obowiązku wnoszenia przez przedsiębiorców kar finansowych za naruszenie przepisów. Przedsiębiorcy będą mogli jednak skorzystać z możliwości zawarcia układu w przedmiocie nadzwyczajnego złagodzenia sankcji. Projekt ustawy wprowadza instytucję układu jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów w postępowaniach dotyczących naruszeń przepisów regulujących obszar sztucznej inteligencji. Mechanizm ten ma na celu zachęcenie podmiotów naruszających przepisy do dobrowolnego usuwania nieprawidłowości oraz współpracy z Komisją, co sprzyja sprawnemu osiągnięciu celów ustawy i rozporządzenia. A także wpływa na kształtowanie otwartych i pozytywnych postaw podmiotów objętych regulacją rozporządzenia 2024/1689. Wprowadzenie układu jest uzasadnione szczególnie w sytuacjach, w których naruszenie nie spowodowało poważnych negatywnych skutków, a strona zobowiązuje się do zaprzestania naruszeń oraz ujawnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy. Instytucja układu pełni funkcję motywującą, umożliwiając lepsze osiągnięcie zamierzonych celów regulacyjnych.</p> <p>Przewiduje się, że regulacje przyczynią się do wprowadzania na rynek i wykorzystywania przez przedsiębiorstwa godnych zaufania, etycznych i bezpiecznych systemów sztucznej inteligencji.</p>						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	<p>Zmiana polegająca na obowiązku wnoszenia przez przedsiębiorców kar finansowych za naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689 w przypadku nałożenia kary przez Komisję może pozytywnie wpłynąć na stosowanie standardów narzucanych systemom sztucznej inteligencji.</p>						

		<p>Przedsiębiorcy będą mogli jednak skorzystać z możliwości zawarcia układu w przedmiocie nadzwyczajnego złagodzenia sankcji. Projekt ustawy wprowadza instytucję układu jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów w postępowaniach dotyczących naruszeń przepisów regulujących obszar sztucznej inteligencji. Mechanizm ten ma na celu zachęcenie podmiotów naruszających przepisy do dobrowolnego usuwania nieprawidłowości oraz współpracy z Komisją, co sprzyja sprawnemu osiągnięciu celów ustawy i rozporządzenia. A także wpływa na kształtowanie otwartych i pozytywnych postaw podmiotów objętych regulacją rozporządzenia 2024/1689. Wprowadzenie układu jest uzasadnione szczególnie w sytuacjach, w których naruszenie nie spowodowało poważnych negatywnych skutków, a strona zobowiązuje się do zaprzestania naruszeń oraz ujawnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy. Instytucja układu pełni funkcję motywującą, umożliwiając lepsze osiągnięcie zamierzonych celów regulacyjnych.</p> <p>Przewiduje się, że regulacje przyczynią się do wprowadzania na rynek i wykorzystywania przez mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa godnych zaufania, etycznych i bezpiecznych systemów sztucznej inteligencji.</p> <p>Projektowane przepisy dają możliwość MMŚP na rozwój innowacji dzięki wprowadzeniu zapisów dotyczących piaskownic regulacyjnych, czyli przestrzeni do testowania nowych technologii.</p>
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Przewiduje się, że wejście w życie ustawy nie wpłynie bezpośrednio na sytuację społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych w tym sytuację ekonomiczną. Jednak spodziewane jest pozytywne długoterminowe oddziaływanie pośrednie, poprzez zwiększenie bezpieczeństwa.
Niemierzalne	Przedsiębiorstwa w tym mikro-, małe i średnie	Skutkiem może być podniesienie jakości usług oraz wydajności i konkurencyjności przedsiębiorców.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	W długoterminowej perspektywie regulacje mogą przyczynić się do wzrostu świadomości społecznej w zakresie wykorzystania systemów sztucznej inteligencji, przez rozwój i upowszechnienie bezpiecznych systemów sztucznej inteligencji dostępnych w różnych sferach życia, w tym między innymi w edukacji dzieci i dorosłych, finansach osobistych czy służbie zdrowia.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wejście w życie ustawy nie spowoduje natychmiastowych skutków dla gospodarki, ale w dłuższej perspektywie powinna się poprawić wydajność przedsiębiorstw objętych regulacją spowodowane ograniczeniem szkodliwych skutków działania niektórych systemów sztucznej inteligencji.</p> <p>Projekt ustawy wprowadza nakładanie administracyjnych kar pieniężnych oraz instytucję układu jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów w postępowaniach dotyczących naruszeń przepisów regulujących obszar sztucznej inteligencji. Mechanizm ten ma na celu zachęcenie podmiotów naruszających przepisy do dobrowolnego usuwania nieprawidłowości oraz współpracy z Komisją, co sprzyja sprawnemu osiągnięciu celów ustawy i rozporządzenia 2024/1689. Wprowadzenie układu jest uzasadnione szczególnie w sytuacjach, w których naruszenie nie spowodowało poważnych negatywnych skutków, a strona zobowiązuje się do zaprzestania naruszeń oraz ujawnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy.</p> <p>Przepisy przewidują możliwość złagodzenia sankcji, a nawet odstąpienia od ich nakładania w przypadku szczególnej współpracy strony z Komisją. Zakres złagodzenia sankcji będzie uzależniony od okoliczności zaprzestania naruszeń, zakresu ujawnionych informacji oraz podjętych zobowiązań. Dzięki temu instytucja układu pełni funkcję motywującą dla podmiotów objętych AI Aktem co powinno w przyszłości przynieść korzyści w postaci postępowania zgodnego z prawem. Oczekuje się, że układ umożliwi także dalsze funkcjonowanie na rynku podmiotów zagrożonych karą a jednocześnie pozytywnie wpłynie na rozwój godnej zaufania i bezpiecznej sztucznej inteligencji.</p> <p>Z uwagi na regulację nieznaną dotychczas dziedziny nauki określenie skutków finansowych wynikających z nakładania kar oraz zastosowania nadzwyczajnego sposobu ich złagodzenia nie jest możliwe do oszacowania.</p>	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

Systemy sztucznej inteligencji, ze względu na wczesny etap rozwoju tej technologii, do tej pory nie były obszarem nadzorowanym w sposób kompleksowy. W związku z tym, uregulowania w tym zakresie, spowodują objęcie nadzorem podmiotów, które do tej nie były pod tym kątem nadzorowane, co w naturalny sposób doprowadzi do zwiększenia liczby procedur lub zwiększenia liczby dokumentów. Konsekwencją objęcia nadzorem systemów sztucznej inteligencji będzie nałożenie na podmioty działające na tym rynku określonych obowiązków (które są określone w rozporządzeniu 2024/1689) sprawozdawczych, informacyjnych i technicznych. Podmioty te będą musiały zadbać o zgodność wykorzystywanych lub dostarczanych systemów sztucznej inteligencji z przepisami rozporządzenia 2024/1689 i ustawy, w tym wyeliminować aktualnie istniejące niezgodności. Konieczna będzie także ich współpraca z Komisją i innymi organami w celu umożliwienia im sprawowania nadzoru nad rynkiem i stosowania odpowiednich środków, takich jak kontrole. Podmioty te będą musiały również wprowadzić środki niezbędne do terminowego zgłaszania poważnych incydentów.

Komisja jako wyznaczony organ właściwy w zakresie sprawowania nadzoru nad sztuczną inteligencją w Polsce, będzie wykonywała swoje zadania w oparciu o działania na poziomie krajowym oraz wynikające ze współpracy z organami unijnymi.

Dodatkowo, stworzenie nowego organu do spraw nadzoru nad sztuczną inteligencją będzie wiązało się z obciążeniami administracyjnymi, wynikającymi z realizacji zadań, jakie nakłada na ten organ rozporządzenie 2024/1689, m.in. przekazywanie sprawozdań z działalności organu Komisji Europejskiej, współpraca międzyinstytucjonalna, wydawanie decyzji w sprawach dotyczących naruszeń, udzielanie wskazówek i porad przedsiębiorcom.

9. Wpływ na rynek pracy

Przyjęcie projektu będzie miało bezpośredni, pozytywny wpływ na rynek pracy poprzez powołanie Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji z siedzibą w Warszawie oraz zorganizowanie Biura przy pomocy, którego Komisja będzie wykonywała swoje zadania. Szacowana liczba pracowników nowego organu i Biura będzie wynosiła docelowo do 100 etatów. Wartość ta obejmuje pracowników administracyjnych, kadrę ekspercką, a także Przewodniczącego oraz dwóch jego Zastępców.

W innych obszarach wpływu ustawy na zatrudnienie jego skala nie jest możliwa do oszacowania. Można przewidywać, że w związku z powyższym na rynku pracy pojawią się nowe miejsca pracy, ale ich liczba jest niemożliwa do określenia na tym etapie prac legislacyjnych.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
---	--	--

Omówienie wpływu	<p>Umożliwienie złożenia skargi na naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689 będzie miało wpływ na zapobieganie szkodom i wykrywanie zagrożeń, które w przeciwnym wypadku pozostałyby niewykryte, podniesie bezpieczeństwo oraz zaufanie do stosowania systemów sztucznej inteligencji.</p> <p>Przewidywane w przyszłości odwołania od decyzji Komisji mogą zwiększyć obciążenie pracą Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a także Sądu Apelacyjnego w Warszawie, sądów okręgowych i rejonowych. Profesjonalizm nowego urzędu powinien jednak zapewnić sprawne obsłużenie skarg. Przewiduje się potrzebę szkolenia merytorycznego kadry sądu, jak i zwiększenie zapotrzebowania na biegłych sądowych z zakresu systemów sztucznej inteligencji.</p>
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z zastrzeżeniem wyjątków w niej określonych.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu będzie dokonywana w toku bieżących czynności wykonywanych przez Komisję Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji. Ewaluacja projektu zapewniona jest przez realizację przez właściwe organy obowiązków sprawozdawczych, które rozporządzenie 2024/1689 bezpośrednio nakłada na właściwe organy krajowe zarówno na poziomie europejskim jak i krajowym.

Zgodnie z obowiązkiem określonym w rozporządzeniu 2024/1689 do dnia 2 sierpnia 2025 r. a następnie co dwa lata państwa członkowskie będą gromadziły i przekazywały Komisji Europejskiej sprawozdania z zakresu zasobów finansowych i osobowych właściwych organów krajowych wraz z oceną ich odpowiedzialności. Jednocześnie w projekcie ustawy uregulowano kwestię przekazywania corocznie Prezesowi Rady Ministrów sprawozdania Komisji ze swojej działalności za rok poprzedni.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.